

Politisk erklæring, der fastlægger rammen for de fremtidige forbindelser mellem Den Europæiske Union og Det Forenede Kongerige

(2019/C 66 I/02)

INDLEDNING

1. Den Europæiske Union, i det følgende benævnt »Unionen«, og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, i det følgende benævnt »Det Forenede Kongerige«, (»parterne«) er blevet enige om denne politiske erklæring om deres fremtidige forbindelser på det grundlag, at artikel 50, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) fastsætter bestemmelser om forhandlingen af en aftale om de nærmere bestemmelser for den udtrædende medlemsstats udtræden under hensyn til rammen for dens fremtidige forbindelser med Unionen. I den sammenhæng ledsager denne erklæring den udtrædelsesaftale, som parterne har godkendt med forbehold af ratifikation.
2. Unionen og Det Forenede Kongerige er fast besluttede på at arbejde sammen for at sikre den regelbaserede verdensorden, retsstatsprincippet og fremme af demokratiet, høje standarder for fri og fair handel og arbejdstagerrettigheder, forbruger- og miljøbeskyttelse og samarbejde om bekæmpelse af interne og eksterne trusler mod deres værdier og interesser.
3. I den ånd fastsætter denne erklæring parametrene for et ambitiøst, bredt, vidtgående og fleksibelt partnerskab om handel og økonomisk samarbejde, retshåndhævelse og strafferet, udenrigspolitik, sikkerhed og forsvar og bredere samarbejdsområder. Hvis parterne under forhandlingerne finder, at det er i deres gensidige interesse, kan de fremtidige forbindelser omfatte samarbejdsområder ud over dem, der er beskrevet i denne politiske erklæring. Disse forbindelser vil være rodfæstet i de værdier og interesser, som Unionen og Det Forenede Kongerige deler. Disse udspringer af geografi, historie og de idealer, der er forankret i deres fælles europæiske arv. Unionen og Det Forenede Kongerige er enige om, at velstand og sikkerhed forbedres ved at imødekomme fri og fair handel, forsvare individuelle rettigheder og retsstatsprincippet, beskytte arbejdstagere, forbrugere og miljøet og stå sammen mod trusler mod rettigheder og værdier udefra eller indefra.
4. De fremtidige forbindelser vil være baseret på en balance mellem rettigheder og forpligtelser under hensyntagen til den enkelte parts principper. Denne balance skal sikre Unionens beslutningsautonomi og være i overensstemmelse med Unionens principper, navnlig for så vidt angår det indre markeds og toldunionens integritet og de fire friheders udelelighed. Den skal også sikre Det Forenede Kongeriges suverænitet og beskyttelsen af dets indre marked, samtidig med at den respekterer resultatet af folkeafstemningen i 2016, herunder for så vidt angår udformningen af dets uafhængige handelspolitik og ophøret af den frie bevægelighed for personer mellem Unionen og Det Forenede Kongerige.
5. Varigheden af Det Forenede Kongeriges medlemskab af Unionen har medført en høj grad af integration mellem Unionens og Det Forenede Kongeriges økonomier og en sammenvævet fortid og fremtid for Unionens og Det Forenede Kongeriges folk og prioriteter. De fremtidige forbindelser vil uvægerligt skulle tage hensyn til denne unikke kontekst. Selv om de fremtidige forbindelser ikke kan svare til et medlemskabs rettigheder og forpligtelser, er parterne enige om, at forbindelserne bør gribes an med høje ambitioner for så vidt angår deres rækkevidde og dybde, og anerkender, at dette kan udvikle sig med tiden. Først og fremmest bør det være forbindelser, som vil fungere i Unionens og Det Forenede Kongeriges borgeres interesse, nu såvel som i fremtiden.

DEL I: INDLEDENDE BESTEMMELSER

I. Grundlag for samarbejde

- A. *Centrale værdier og rettigheder*
6. Parterne er enige om, at de fremtidige forbindelser bør understøttes af fælles værdier såsom respekt for og beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, demokratiske principper, retsstaten og støtte til ikkespredning. Parterne er enige om, at disse værdier er en afgørende forudsætning for det samarbejde, der lægges op til inden for denne ramme. Parterne bekræfter desuden på ny deres tilsagn om at fremme effektiv multilateralisme.
7. De fremtidige forbindelser bør inkorporere Det Forenede Kongeriges fortsatte tilsagn om at respektere de rammer, der udgøres af den europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK), samtidig med at Unionen og dens medlemsstater forbliver bundet af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, der bekræfter de rettigheder, der bl.a. følger af EMRK.

B. Databeskyttelse

8. Med henblik på betydningen af datastrømme og -udvekslinger i de fremtidige forbindelser er parterne fast besluttede på at sikre et højt niveau for beskyttelse af personoplysninger for at lette sådanne strømme mellem sig.
9. Unionens databeskyttelsesregler udgør en ramme, der gør det muligt for Europa-Kommissionen at anerkende, at et tredjelandes databeskyttelsesstandarder yder et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, og som dermed letter videregivelse af personoplysninger til det pågældende tredjeland. På grundlag af denne ramme vil Europa-Kommissionen indlede vurderingerne med hensyn til Det Forenede Kongerige så hurtigt som muligt efter Det Forenede Kongeriges udtræden og samtidig bestræbe sig på at vedtage afgørelser inden udgangen af 2020, hvis de gældende betingelser er opfyldt. Idet det bemærkes, at Det Forenede Kongerige vil oprette sin egen ordning for international videregivelse, vil Det Forenede Kongerige i samme periode tage skridt til at sikre, at videregivelsen af personoplysninger til Unionen lettes tilsvarende, hvis de gældende betingelser er opfyldt. De fremtidige forbindelser vil ikke berøre parternes autonomi med hensyn til deres respektive regler for beskyttelse af personoplysninger.
10. I den forbindelse bør parterne også indføre ordninger med henblik på relevant samarbejde mellem regulerende myndigheder.

II. Områder af fælles interesse**A. Deltagelse i EU-programmer**

11. Idet parterne noterer sig den tilsigtede bredde og dybde af de fremtidige forbindelser og det tætte bånd mellem deres borgere, vil de fastlægge generelle principper, vilkår og betingelser for Det Forenede Kongeriges deltagelse i EU-programmer, med forbehold af de betingelser, der er fastsat i de tilsvarende EU-instrumenter, på områder som videnskab og innovation, ungdom, kultur og uddannelse, oversøisk udviklingsbistand og foranstaltninger udadtil, forsvarskapaciteter, civilbeskyttelse og rummet. Disse bør omfatte et fair og passende finansielt bidrag og bestemmelser, der muliggør forsvarlig økonomisk forvaltning fra begge parter side, retfærdig behandling af deltagere samt forvaltning og konsultation, der er passende i forhold til arten af samarbejdet mellem parterne.
12. Parterne vil også undersøge Det Forenede Kongeriges deltagelse i de europæiske konsortier for en forskningsinfrastruktur (ERIC'er) med forbehold af betingelserne i EU-retsakterne og de enkelte ERIC-vedtægter og under hensyntagen til Det Forenede Kongeriges grad af deltagelse i EU-programmer for videnskab og innovation.
13. Parterne minder om deres fælles tilsagn om at gennemføre et fremtidigt Peace Plus-program for at fortsætte arbejdet med forsoning og en fælles fremtid i Nordirland, idet de nuværende finansieringsandele bevares i det fremtidige program.

B. Dialoger

14. Parterne bør indgå i dialog og udvekslinger på områder af fælles interesse med henblik på at identificere muligheder for at samarbejde, dele bedste praksis og ekspertise og handle i fællesskab, herunder på områder som kultur, uddannelse, videnskab og innovation. På disse områder anerkender parterne betydningen af mobilitet og midlertidig bevægelse af genstande og udstyr for fremme af samarbejdet. Parterne vil også undersøge mulighederne for løbende samarbejde mellem kultur- og uddannelsesrelaterede grupper.
15. Desuden noterer parterne sig, at Det Forenede Kongerige har til hensigt at undersøge mulighederne for fremtidige forbindelser med Den Europæiske Investeringsbank-Gruppen (EIB-Gruppen).

DEL II: ØKONOMISK PARTNERSKAB**I. Mål og principper**

16. Parterne anerkender, at de har særlig vigtige handels- og investeringsforbindelser, der afspejler mere end 45 års økonomisk integration under Det Forenede Kongeriges medlemskab af Unionen, de to økonomiers størrelse og deres geografiske nærhed, som har resulteret i komplekse og integrerede forsyningskæder.
17. På denne baggrund er parterne enige om at udvikle et ambitiøst, vidtrækkende og afbalanceret økonomisk partnerskab. Dette partnerskab vil være omfattende og indbefatte et frihandelsområde samt et bredere sektorsamarbejde, hvor det er i begge parter gensidige interesse. Det vil blive understøttet af bestemmelser, der sikrer lige vilkår for åben og fair konkurrence, som fastsat i afsnit XIV i denne del. Det bør lette handel og investeringer mellem parterne, i det omfang det er muligt, og samtidig respektere integriteten af Unionens indre marked og toldunionen samt Det Forenede Kongeriges indre marked og anerkende Det Forenede Kongeriges udformning af en uafhængig handelspolitik, der går ud over dette økonomiske partnerskab.

18. Parterne vil bevare deres autonomi og evnen til at regulere økonomisk aktivitet i overensstemmelse med de beskyttelsesniveauer, som de hver især finder hensigtsmæssige for at nå legitime mål for den offentlige orden som f.eks. folkesundheden, dyresundhed og dyrevelfærd, sociale tjenester, uddannelse i offentligt regi, sikkerhed, miljøet, herunder klimaændringer, den offentlige sædelighed, social beskyttelse eller forbrugerbeskyttelse, beskyttelse af privatlivets fred og databeskyttelse samt fremme og beskyttelse af kulturel mangfoldighed. Det økonomiske partnerskab vil anerkende, at bæredygtig udvikling er et overordnet mål for parterne. Det økonomiske partnerskab vil også give mulighed for relevante generelle undtagelser, herunder i forbindelse med sikkerhed.
19. Parterne minder om, at de er fast besluttet på at erstatte bagstopperløsningen for Nordirland af en efterfølgende aftale, hvori der fastsættes alternative ordninger med henblik på at undgå en hård grænse af mere varig karakter på øen Irland.

II. Varer

A. Mål og principper

20. Parterne påtænker at have handelsforbindelser for varer, der er så tætte som muligt, med henblik på at lette den lovlige handel.
21. Disse ordninger vil tage hensyn til det forhold, at parterne efter Det Forenede Kongeriges udtræden af Unionen udgør separate markeder med adskilte retsordener. Varers bevægelse på tværs af grænser kan udgøre risici for disse markeders integritet og korrekte funktion, der forvaltes gennem toldprocedurer og -kontrol.
22. Med henblik på at lette bevægeligheden for varer på tværs af grænser påtænker parterne imidlertid omfattende ordninger, der vil skabe et frihandelsområde, som kombinerer et dybtgående regulerings- og toldsamarbejde, der understøttes af bestemmelser, som sikrer lige vilkår for åben og fair konkurrence.

B. Tariffer

23. Det økonomiske partnerskab bør sikre, at der ikke indføres tariffer, gebyrer, afgifter eller kvantitative restriktioner i nogen sektor, med ambitiøse toldordninger, som i overensstemmelse med parternes ovennævnte mål og principper bygger på og forbedrer det fælles toldområde som fastsat i udtrædelsesaftalen, hvilket overflødiggør behovet for kontrol af oprindelsesregler.

C. Reguleringsmæssige aspekter

24. Samtidig med at den reguleringsmæssige autonomi bevares, indfører parterne bestemmelser til fremme af reguleringsmæssige tilgange, der er gennemsigtige, effektive og så vidt muligt forenelige, og som bidrager til at undgå unødvendige hindringer for handel med varer. Discipliner for tekniske handelshindringer (TBT) og sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger (SPS) bør bygge på og gå ud over de respektive WTO-aftaler. Specifikt bør TBT-disciplinerne fastsætte fælles principper inden for standardisering, tekniske forskrifter, overensstemmelsesvurdering, akkreditering, markedsovervågning, metrologi og mærkning. Parterne bør behandle hinanden som separate enheder for så vidt angår SPS-foranstaltninger, herunder med henblik på certificering, og anerkende regionalisering på grundlag af relevante epidemiologiske oplysninger fra den eksporterende part. Parterne vil også undersøge muligheden for samarbejde mellem Det Forenede Kongeriges myndigheder og Unionens agenturer såsom Det Europæiske Lægemiddelagentur (EMA), Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) og Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur (EASA).
25. I den forbindelse vil Det Forenede Kongerige overveje at tilpasse sig Unionens regler på relevante områder.

D. Told

26. Parterne vil indføre ambitiøse toldordninger med henblik på deres overordnede mål. I den forbindelse påtænker parterne at gøre brug af alle fremmede ordninger og teknologier, der er til rådighed, under fuld overholdelse af deres retsordener, og idet de sikrer, at toldmyndighederne er i stand til at beskytte parternes respektive finansielle interesser og håndhæve offentlige politikker. Med henblik herpå agter de at overveje gensidig anerkendelse af programmer vedrørende betrodde erhvervsdrivende, administrativt samarbejde om toldspørgsmål og gensidig bistand, herunder med henblik på inddrivelse af fordringer i forbindelse med skatter og afgifter, og gennem udveksling af oplysninger for at bekæmpe toldsvig og anden ulovlig aktivitet.
27. Sådanne fremmede ordninger og teknologier vil også blive overvejet i forbindelse med udarbejdelse af alternative ordninger med henblik på at undgå en hård grænse af mere varig karakter på øen Irland.

E. *Indvirkning på tilsyn og kontrol*

28. Parterne påtænker, at omfanget af Det Forenede Kongeriges tilsagn om toldsamarbejde og reguleringsmæssigt samarbejde, herunder med hensyn til tilpasning af regler, tages i betragtning ved anvendelsen af relateret tilsyn og kontrol, idet dette betragtes som en faktor i begrænsningen af risici. Kombineret med brugen af alle fremmede ordninger, der er til rådighed, som beskrevet ovenfor kan dette resultere i en vifte af forskellige resultater for administrative processer samt tilsyn og kontrol, og i den forbindelse noterer parterne sig deres ønske om at være så ambitiøse som muligt, samtidig med at integriteten af deres respektive markeder og retsordener respekteres.

III. Tjenesteydelser og investeringer

A. *Mål og principper*

29. Parterne bør indgå ambitiøse, omfattende og afbalancerede ordninger om handel med tjenesteydelser og investeringer i servicesektoren og andre sektorer, idet hver parts ret til at regulere respekteres. Parterne bør tilstræbe et liberaliseringsniveau i handelen med tjenesteydelser, der går et godt stykke ud over parternes forpligtelser i Verdenshandelsorganisationen (WTO) og bygger på Unionens seneste frihandelsaftaler (FTA'er).
30. I overensstemmelse med artikel V i den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser bør parterne tilstræbe en betydelig sektordækning, der omfatter alle leveringsmåder og stiller som betingelse, at al forskelsbehandling praktisk talt er fraværende i de omfattede sektorer, med undtagelser og begrænsninger, hvor det er relevant. Ordningerne bør derfor omfatte sektorer, herunder liberale tjenesteydelser og erhvervstjenester, telekommunikationstjenester, post- og kurertjenester, distributionstjenester, miljøtjenester, finansielle tjenesteydelser, transporttjenester og andre tjenesteydelser af gensidig interesse.

B. *Markedsadgang og ikkeforskelsbehandling*

31. Ordningerne bør omfatte bestemmelser om markedsadgang og national behandling i henhold til værtsstatens regler for parternes tjenesteudbydere og investorer og tage højde for præstationskrav, der pålægges investorer. Dette vil sikre, at parternes tjenesteudbydere og investorer behandles på en ikkediskriminerende måde, herunder med hensyn til etablering.
32. Ordningerne bør give fysiske personer mulighed for midlertidig indrejse og midlertidigt ophold i forretningsøjemed i bestemte områder.

C. *Reguleringsmæssige aspekter*

33. Samtidig med at den reguleringsmæssige autonomi bevares, bør ordningerne indeholde bestemmelser til fremme af reguleringsmæssige tilgange, der er gennemsigtige, effektive og så vidt muligt forenelige, og som bidrager til at undgå unødvendige reguleringsmæssige krav.
34. I denne forbindelse bør parterne blive enige om discipliner for national regulering. Disse bør omfatte horisontale bestemmelser, f.eks. om licensprocedurer, og specifikke reguleringsmæssige bestemmelser i sektorer af gensidig interesse, f.eks. telekommunikationsydelser, finansielle tjenesteydelser, leveringstjenester og internationale søtransporttjenester. Der bør ligeledes være bestemmelser om udformning og vedtagelse af national regulering, der afspejler god reguleringspraksis.
35. I denne sammenhæng bør parterne fastlægge en ramme for frivilligt regulerings samarbejde på områder af gensidig interesse, herunder informationsudveksling og udveksling af bedste praksis.
36. Parterne bør endvidere udforme passende ordninger vedrørende de erhvervmæssige kvalifikationer, der er nødvendige for at udøve lovregulerede erhverv, hvor det er i parternes gensidige interesse.

IV. Finansielle tjenesteydelser

37. Parterne forpligter sig til at bevare finansiell stabilitet, markedsintegritet, investor- og forbrugerbeskyttelse og fair konkurrence, samtidig med at parternes reguleringsmæssige autonomi og beslutningsautonomi og deres mulighed for at træffe afgørelser om ækvivalens i deres egen interesse respekteres. Dette berører ikke parternes mulighed for at vedtage eller opretholde enhver foranstaltning, hvis det er nødvendigt af forsigtighedshensyn. Parterne er enige om at samarbejde tæt om regulerings- og tilsynsforhold i internationale organer.

38. Idet det bemærkes, at begge parter har etableret ækvivalensrammer, der giver dem mulighed for at erklære, at et tredjelands regulerings- og tilsynsordninger er ækvivalente med henblik på relevante formål, bør parterne begynde at vurdere ækvivalens i forhold til hinanden i henhold til disse rammer snarest muligt efter Det Forenede Kongeriges udtræden af Unionen, idet disse vurderinger skal søges afsluttet før udgangen af juni 2020. Parterne vil overvåge deres respektive ækvivalensrammer.
39. Parterne er enige om, at et tæt og struktureret samarbejde om regulerings- og tilsynsforhold er i deres gensidige interesse. Dette samarbejde bør funderes i det økonomiske partnerskab og baseres på principperne om reguleringsmæssig autonomi, gennemsigtighed og stabilitet. Det bør omfatte gennemsigtighed og passende konsultation i processen for vedtagelse, suspension og tilbagekaldelse af afgørelser om ækvivalens, informationsudveksling og konsultation om reguleringsmæssige initiativer og andre spørgsmål af gensidig interesse på både politisk og teknisk niveau.

V. Det digitale

40. I forbindelse med den stigende digitalisering af handel, som omfatter både tjenesteydelser og varer, bør parterne fastsætte bestemmelser, der fremmer elektronisk handel, sætter ind over for uberettigede hindringer for elektronisk handel og sikrer et åbent, sikkert og pålideligt onlinemiljø for virksomheder og forbrugere, f.eks. om elektroniske tillids- og autentificeringstjenester eller om, at der ikke kræves forhåndsgodkendelse, alene fordi tjenesten leveres elektronisk. Disse bestemmelser bør også lette grænseoverskridende datastrømme og sætte ind over for uberettigede dataplaceringskrav, idet det bemærkes, at denne proces ikke vil påvirke parternes regler om beskyttelse af personoplysninger.
41. Parterne bør gennem sektorspecifikke bestemmelser for telekommunikationstjenester sørge for retfærdig og lige adgang til offentlige telekommunikationsnet og -tjenester for hinandens serviceudbydere og sætte ind over for konkurrencebegrænsende praksis.
42. Parterne bør samarbejde gennem multilaterale fora og multiinteressentfora og etablere en dialog for at udveksle oplysninger, erfaringer og bedste praksis vedrørende fremspirende teknologier.

VI. Kapitalbevægelser og betalinger

43. Parterne bør medtage bestemmelser, der muliggør fri bevægelighed for kapital og betalinger vedrørende transaktioner, der er liberaliseret under det økonomiske partnerskab, med forbehold af relevante undtagelser.

VII. Intellectuel ejendomsret

44. Parterne bør sørge for beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder for at fremme innovation, kreativitet og økonomisk aktivitet, der går ud over standarderne i WTO-aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder og konventionerne fra Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret, hvor det er relevant.
45. Dette bør opretholde parternes nuværende høje beskyttelsesniveau, bl.a. for visse rettigheder under ophavsretten, såsom sui generis-rettigheden vedrørende databaser og kunstneres følgeret. Idet beskyttelsen af eksisterende geografiske betegnelser i udtrædelsesaftalen noteres, bør parterne søge at indføre ordninger med henblik på at yde passende beskyttelse af deres geografiske betegnelser.
46. Parterne bør bevare friheden til at etablere egne ordninger for konsumtion af intellektuelle ejendomsrettigheder.
47. Parterne bør etablere en mekanisme til samarbejde og informationsudveksling om spørgsmål vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder af gensidig interesse såsom deres respektive tilgange og processer vedrørende varemærker, design og patenter.

VIII. Offentlige udbud

48. Idet det bemærkes, at Det Forenede Kongerige har til hensigt at tiltræde WTO's aftale om offentlige udbud (GPA), bør parterne sørge for gensidige muligheder på parternes respektive markeder for offentlige udbud ud over deres forpligtelser i henhold til GPA'en på områder af gensidig interesse, uden at det berører deres nationale regler til beskyttelse af deres væsentlige sikkerhedsinteresser.

49. Parterne bør også forpligte sig til standarder, der er baseret på GPA's standarder, som sikrer gennemsigtighed i forhold til mulighederne på markedet og regler, procedurer og praksis for offentlige udbud. Baseret på disse standarder bør parterne søge at håndtere risikoen for vilkårlighed ved tildeling af kontrakter og stille retsmidler og klageprocedurer til rådighed, herunder ved judicielle myndigheder.

IX. Mobilitet

50. Idet det bemærkes, at Det Forenede Kongerige har besluttet, at princippet om fri bevægelighed for personer mellem Unionen og Det Forenede Kongerige ikke længere skal gælde, bør parterne etablere mobilitetsordninger som angivet nedenfor.
51. Mobilitetsordningerne baseres på ikkeforskelsbehandling mellem Unionens medlemsstater og fuld gensidighed.
52. I denne forbindelse tilstræber parterne gennem deres nationale love at sørge for visumfri indrejse ved korte besøg.
53. Parterne er enige om at overveje betingelser for indrejse og ophold med henblik på forskning, studier, uddannelse og ungdomsudveksling.
54. Parterne er ligeledes enige om at overveje håndteringen af koordinering af social sikring med henblik på personers fremtidige bevægelighed.
55. I overensstemmelse med deres gældende love vil parterne undersøge muligheden for at lette passage af deres respektive grænser i forbindelse med lovlig rejseaktivitet.
56. Eventuelle bestemmelser berører ikke ordningerne vedrørende det fælles rejseområde, idet de finder anvendelse mellem Det Forenede Kongerige og Irland.
57. Med henblik på at understøtte mobilitet bekræfter parterne deres forpligtelse til effektivt at anvende de eksisterende internationale familieretlige instrumenter, som de er part i. Unionen noterer sig, at Det Forenede Kongerige har til hensigt at tiltræde Haagerkonventionen fra 2007 om underholdsbidrag, som det i øjeblikket er bundet af gennem sit medlemskab af Unionen.
58. Parterne vil undersøge mulighederne for et retligt samarbejde vedrørende ægteskabs- og forældreansvarssager samt andre tilknyttede sager.
59. Disse ordninger supplerer forpligtelserne vedrørende midlertidig indrejse og midlertidigt ophold for fysiske personer i forretningsøjemed i bestemte områder som omhandlet i afsnit III i denne del. Disse forpligtelser bør ikke kunne ophæves af nogen af parternes ret til at anvende deres respektive love, regler og krav vedrørende indrejse, ophold og arbejde.

X. Transport

A. Luftfart

60. Parterne bør sikre flyforbindelser for passagerer og fragt gennem en omfattende lufttransportaftale (CATA). CATA bør dække markedsadgang og investeringer, sikkerhed og sikring på luftfartsområdet, lufttrafikstyring og bestemmelser til at sikre åben og fair konkurrence, herunder hensigtsmæssige og relevante forbrugerbeskyttelseskrav og sociale standarder.
61. Parterne bør indføre yderligere ordninger for at muliggøre samarbejde med henblik på høje standarder for sikkerhed og sikring på luftfartsområdet, herunder gennem et tæt samarbejde mellem EASA og Det Forenede Kongeriges civile luftfartsmyndighed (Civil Aviation Authority (CAA)).

B. Vejtransport

62. Parterne bør sikre sammenlignelig markedsadgang for leverandører af personbefordring ad vej og vejgodstransport understøttet af hensigtsmæssige og relevante forbrugerbeskyttelseskrav og sociale standarder for international vejtransport og forpligtelser, der følger af internationale aftaler på vejtransportområdet, som både Det Forenede Kongerige og Unionen og/eller dens medlemsstater har undertegnet, navnlig vedrørende betingelser for at udøve vejtransporterhvervet, visse betingelser for beskæftigelse inden for international vejtransport, vejregler, personbefordring ad vej og transport af farligt gods ad vej. Desuden bør parterne overveje supplerende ordninger for at håndtere privatbilisters rejseaktivitet.

C. Jernbanetransport

63. Parterne er enige om, at der om nødvendigt bør fastlægges bilaterale ordninger for grænseoverskridende jernbanetjenester, bl.a. for at lette jernbanetjenesternes fortsatte normale funktion og drift, f.eks. Belfast-Dublin Enterprise Line og trafikken gennem tunnelen under Kanalen.

D. Søtransport

64. Parterne noterer sig, at passager- og fragtkonnektiviteten i søtransportsektoren vil blive understøttet af den internationale retlige ramme. Parterne bør også fastsætte passende ordninger for markedsadgang for internationale søtransporttjenester.
65. De fremtidige forbindelser bør lette samarbejdet om søfartssikkerhed og maritim sikring, herunder udveksling af oplysninger mellem Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed (EMSA) og Det Forenede Kongeriges søfarts- og kystvagtagentur (United Kingdom Maritime and Coastguard Agency (MCA)), i overensstemmelse med Det Forenede Kongeriges status som tredjeland.

XI. Energi*A. Elektricitet og gas*

66. Parterne bør samarbejde om at støtte levering af omkostningseffektive, rene og sikre forsyninger af elektricitet og gas baseret på konkurrenceprægede markeder og ikkediskriminerende adgang til net.
67. Parterne bør etablere en ramme for at lette teknisk samarbejde mellem el- og gasnetoperatører og -organisationer, f.eks. de europæiske net af transmissionssystemoperatører for elektricitet og gas, i forbindelse med planlægning og brug af energiinfrastruktur, der sammenkobler deres systemer. Rammen bør også omfatte mekanismer til i så vid udstrækning som muligt at sikre forsyningssikkerhed og effektiv handel via samkøringslinjer på forskellige tidspunkter.

B. Det civile nukleare

68. I erkendelse af vigtigheden af nuklear sikkerhed og ikkespredning bør der i de fremtidige forbindelser indgå en omfattende aftale om nukleart samarbejde mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom) og Det Forenede Kongerige om fredelig anvendelse af kerneenergi, understøttet af forpligtelser til deres eksisterende høje standarder for nuklear sikkerhed. Aftalen bør åbne mulighed for samarbejde mellem Euratom og Det Forenede Kongerige og dets nationale myndigheder. Dette bør omfatte udveksling af oplysninger på områder af gensidig interesse såsom sikkerhedskontrol, sikkerhed og samarbejde med Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA). Det bør lette handelen med nukleart materiale og udstyr og gøre det muligt for Det Forenede Kongerige at deltage som tredjeland i EU-systemer til overvågning og udveksling af oplysninger om radioaktivitetsmængden i miljøet, nemlig Det Europæiske Fællesskabs system til udveksling af presserende radiologiske informationer og den europæiske platform for udveksling af radiologiske data.
69. Parterne noterer sig, at Det Forenede Kongerige agter at tilslutte sig Euratomforsknings- og uddannelsesprogrammerne som fastsat i del I, afsnit II.
70. Parterne noterer sig, at Euratoms Forsyningsagentur agter i tide at revurdere de tilladelser og godkendelser af kontrakter om leverancer af nukleart materiale mellem EU-virksomheder og Det Forenede Kongeriges virksomheder, som det er medunderskriver af.
71. Parterne vil også samarbejde gennem udveksling af oplysninger om forsyning af medicinske radioisotoper.

C. Prissætning af CO₂

72. Parterne bør overveje samarbejde om prissætning af CO₂ ved at sammenkæde Det Forenede Kongeriges nationale drivhusgasemissionshandelssystem med Unionens emissionshandelssystem.

XII. Fiskerimuligheder

73. Parterne bør samarbejde bilateralt og internationalt for at sikre fiskeri på et bæredygtigt niveau, arbejde for bevarelse af ressourcerne og fremme et rent, sundt og frugtbart havmiljø, idet det bemærkes, at Det Forenede Kongerige vil være en uafhængig kyststat.
74. Samtidig med at den reguleringsmæssige autonomi bevares, bør parterne samarbejde om udviklingen af foranstaltninger til bevarelse, rationel forvaltning og regulering af fiskeriet uden forskelsbehandling. De vil arbejde tæt sammen med andre kyststater og i internationale fora, bl.a. for at forvalte fælles bestande.

75. Inden for rammerne af det overordnede økonomiske partnerskab bør parterne fastlægge en ny fiskeriaftale om bl. a. adgangen til farvande og kvoteandele.
76. Parterne vil bestræbe sig på at indgå og ratificere deres nye fiskeriaftale senest den 1. juli 2020, så den ligger klar tids nok til, at den kan bruges til at fastsætte fiskerimulighederne for det første år efter overgangsperioden.

XIII. Globalt samarbejde

77. Parterne anerkender betydningen af globalt samarbejde for at håndtere spørgsmål af fælles økonomisk, miljømæssig og social interesse. Samtidig med at parterne bevarer deres beslutningsautonomi, bør de som sådan samarbejde i internationale fora som f.eks. G7 og G20, hvis det er i deres gensidige interesse, bl.a. på områderne
  - a) klimaændringer
  - b) bæredygtig udvikling
  - c) grænseoverskridende forurening
  - d) folkesundhed og forbrugerbeskyttelse
  - e) finansiell stabilitet og
  - f) bekæmpelse af handelsprotektionisme.
78. De fremtidige forbindelser bør på ny bekræfte parternes forpligtelser i henhold til internationale aftaler til at bekæmpe klimaændringer, herunder dem, der gennemfører De Forenede Nationers rammekonventioner om klimaændringer som f.eks. Parisaftalen.

XIV. Lige vilkår for åben og fair konkurrence

79. De fremtidige forbindelser skal sikre åben og fair konkurrence. Bestemmelserne til sikring heraf bør dække statsstøtte, konkurrence, sociale og beskæftigelsesmæssige standarder, miljøstandarder, klimaændringer og relevante spørgsmål på skatteområdet, idet der bygges på de ordninger for lige vilkår, der er fastsat i udtrædelsesaftalen, og i overensstemmelse med de overordnede økonomiske forbindelser. Parterne bør overveje den nøjagtige karakter af forpligtelserne på relevante områder under hensyntagen til rækkevidden og dybden af de fremtidige forbindelser. Disse forpligtelser bør kombinere hensigtsmæssige og relevante EU-standarder og internationale standarder, passende mekanismer til at sikre effektiv gennemførelse nationalt, håndhævelse og tvistbilæggelse som led i de fremtidige forbindelser.

DEL III: SIKKERHEDSPARTNERSKAB

I. Mål og principper

80. Med henblik på Europas sikkerhed og deres respektive borgeres sikkerhed bør parterne indlede et bredt, omfattende og afbalanceret sikkerhedspartnerskab. Dette partnerskab vil tage hensyn til geografisk nærhed og trusler under udvikling, herunder grov international kriminalitet, terrorisme, cyberangreb, desinformationskampagner, hybride trusler, undermineringen af den regelbaserede verdensorden og de statsbaserede truslers genopblussen. Partnerskabet vil respektere Det Forenede Kongeriges suverænitet og Unionens autonomi.
81. Parterne vil fremme global sikkerhed, velstand og effektiv multilateralisme, understøttet af deres fælles principper, værdier og interesser. Sikkerhedspartnerskabet bør omfatte retshåndhævelse og retligt samarbejde i straffesager, udenrigspolitik, sikkerhed og forsvar samt tematisk samarbejde på områder af fælles interesse.

II. Retshåndhævelsessamarbejde og retligt samarbejde i straffesager

82. De fremtidige forbindelser vil sikre omfattende, tæt, afbalanceret og gensidig retshåndhævelse og retligt samarbejde i straffesager med henblik på at levere stærke operationelle kapaciteter med det formål at forebygge, efterforske, afsløre og retsforfølge strafbare handlinger, idet der tages hensyn til geografisk nærhed, fælles trusler og trusler under udvikling, som parterne står over for, de gensidige fordele for deres borgeres sikkerhed og tryghed og det forhold, at Det Forenede Kongerige bliver et tredjeland uden for Schengenområdet uden bestemmelser om fri bevægelighed for personer.

83. Parterne er enige om, at omfanget og rækkevidden af fremtidige ordninger bør opnå en passende balance mellem rettigheder og forpligtelser — desto tættere og dybere partnerskabet er, desto stærkere er de tilhørende forpligtelser. Det bør afspejle de tilsagn, som Det Forenede Kongerige er villigt til at give, og som respekterer integriteten af Unionens retsorden, f.eks. med hensyn til tilpasning af regler og mekanismerne til tvistbilæggelse og håndhævelse, herunder Den Europæiske Unions Domstols (EU-Domstolens) rolle i fortolkningen af EU-retten. Det bør også understøttes af gamle forpligtelser vedrørende enkeltpersoners grundlæggende rettigheder, herunder den fortsatte overholdelse og anvendelse af EMRK og tilstrækkelig beskyttelse af personoplysninger, som begge er afgørende forudsætninger for iværksættelsen af det samarbejde, parterne lægger op til, og vedrørende det transnationale *ne bis in idem*-princip og de transnationale processuelle rettigheder. Det bør også afspejle Unionens og dens medlemsstaters tilsagn til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

84. Under henvisning til disse tilsagn bør de fremtidige forbindelser omfatte ordninger på tre samarbejdsområder: dataudveksling, operationelt samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder og retligt samarbejde i straffesager og bekæmpelse af hvidvask af penge og af finansiering af terrorisme.

A. *Dataudveksling*

85. I erkendelse af at effektiv og hurtig datadeling og -analyse er af afgørende betydning for moderne retshåndhævelse, er parterne enige om at indføre ordninger, der afspejler dette, for at reagere på trusler under udvikling, nedkæmpe terrorisme og grov kriminalitet, lette efterforskning og retsforfølgning og garantere den offentlige sikkerhed.

86. Parterne bør fastlægge gensidige ordninger for rettidig, effektiv og rationel udveksling af passagerlisteplysninger (PNR-oplysninger) og resultaterne af behandlingen af sådanne oplysninger lagret i de respektive nationale PNR-behandlingssystemer og af DNA- og fingeraftryksoplysninger og oplysninger fra køretøjsregistre (Prüm).

87. Parterne bør overveje yderligere ordninger, der passer til Det Forenede Kongeriges fremtidige status, med hensyn til dataudveksling, f.eks. udveksling af oplysninger om eftersøgte eller forsvundne personer og genstande og af strafferegistre, med henblik på at levere kapaciteter, der, så vidt det er teknisk og juridisk muligt og betragtes som nødvendigt og i begge parter interesse, tilnærmer sig dem, der udspringer af relevante EU-mekanismer.

B. *Operationelt samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder og retligt samarbejde i straffesager*

88. Parterne anerkender værdien af at lette det operationelle samarbejde mellem Det Forenede Kongeriges og medlemsstaternes retshåndhævende og judicielle myndigheder og vil derfor i fællesskab arbejde for at fastlægge betingelserne for Det Forenede Kongeriges samarbejde via Europol og Eurojust.

89. Parterne bør fastlægge effektive ordninger på grundlag af strømlinede procedurer og tidsfrister, der gør det muligt for Det Forenede Kongerige og medlemsstaterne at overgive mistænkte og dømte personer effektivt og hurtigt, med mulighederne for at fravige kravet om dobbelt strafbarhed, og at fastsætte, hvorvidt disse ordninger gælder for egne statsborgere og for politiske lovovertrædelser.

90. Parterne bør overveje yderligere ordninger, der passer til Det Forenede Kongeriges fremtidige status, med hensyn til praktisk samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder og mellem judicielle myndigheder i straffesager, f.eks. fælles efterforskningshold, med henblik på at levere kapaciteter, der, så vidt det er teknisk og juridisk muligt og betragtes som nødvendigt og i begge parter interesse, tilnærmer sig dem, der udspringer af relevante EU-mekanismer.

C. *Bekæmpelse af hvidvaskning af penge og af finansiering af terrorisme*

91. Parterne er enige om at støtte de internationale bestræbelser på at forebygge og bekæmpe hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, navnlig gennem overholdelse af Den Finansielle Aktionsgruppes (FATF's) standarder og dermed forbundet samarbejde. Parterne er enige om at gå videre end FATF's standarder med hensyn til gennemsigthed i reelt ejerskab og bringe den anonymitet, der er forbundet med brugen af virtuelle valutaer, til ophør, herunder ved at pålægge børser for virtuel valuta og udbydere af virtuelle tegnebøger at gennemføre due diligence-kontrol af kunderne.

III. **Udenrigspolitik, sikkerhed og forsvar**

92. Parterne støtter et ambitiøst, tæt og varigt samarbejde om foranstaltninger udadtil for at beskytte borgere mod eksterne trusler, herunder nye trusler, forebygge konflikter, styrke international fred og sikkerhed, herunder gennem FN og NATO, og håndtere de grundlæggende årsager til globale udfordringer såsom terrorisme og ulovlig migration. De vil kæmpe for en regelbaseret verdensorden og udbrede deres fælles værdier verden over.

93. Parterne vil fremme bæredygtig udvikling og udryddelsen af fattigdom. I den forbindelse vil de fortsat støtte gennemførelsen af FN's mål for bæredygtig udvikling og den europæiske konsensus om udvikling.
94. Parterne vil forme og følge deres udenrigspolitikker i henhold til deres respektive strategiske og sikkerhedsmæssige interesser og deres respektive retsordener. Når og hvor disse interesser er fælles, bør parterne samarbejde tæt på bilateralt niveau og inden for rammerne af internationale organisationer. Parterne bør tilrettelægge et fleksibelt og skalerbart samarbejde, som skal sikre, at Det Forenede Kongerige kan gøre fælles sag med Unionen med størst mulig virkning, herunder i krisetider, eller når der opstår alvorlige hændelser.
95. Med henblik herpå bør deres fremtidige forbindelser muliggøre passende dialog, konsultation, koordinering, udveksling af oplysninger og samarbejdsmechanismer. De bør også muliggøre udstationering af eksperter, hvis det er relevant og i parternes gensidige interesse.

A. *Konsultation og samarbejde*

96. Parterne bør etablere strukturerede konsultationer og regelmæssige tematiske dialoger, der identificerer områder og aktiviteter, hvor et tæt samarbejde kan bidrage til at nå fælles mål.
97. I den forbindelse vil den politiske dialog om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) og den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP) såvel som sektordialoger muliggøre fleksibel konsultation mellem parterne på forskellige niveauer (ministerniveau, højt embedsmandsniveau, arbejdsniveau). Den højtstående repræsentant kan, hvor det er relevant, invitere Det Forenede Kongerige til uformelle ministermøder for Unionens medlemsstater.
98. Parterne bør bestrebe sig på at arbejde tæt sammen i tredjelande, herunder om sikkerhed, konsulære ydelser og konsulær beskyttelse og udviklingsprojekter, samt i internationale organisationer og fora, navnlig i FN. Dette bør gøre det muligt for parterne, hvor det er relevant, at støtte hinandens holdninger, levere foranstaltninger udadtil og håndtere globale udfordringer på en sammenhængende måde, herunder gennem vedtagne erklæringer, demarcher og fælles holdninger.

B. *Sanktioner*

99. Samtidig med at parterne fører uafhængige sanktionspolitikker på grundlag af deres respektive udenrigspolitikker, anerkender de sanktioner som et multilateralt udenrigspolitisk redskab og fordelene ved tæt konsultation og samarbejde.
100. Konsultation om sanktioner bør omfatte udveksling af oplysninger om opførelser på lister og deres begrundelse, udvikling, gennemførelse og håndhævelse samt teknisk bistand og dialog om fremtidige udpegelser og ordninger. Hvor udenrigspolitiske målsætninger, som understøtter en specifik fremtidig sanktionsordning, er afstemt mellem parterne, finder der på passende stadier i denne sanktionsordnings politikcyklus intensiverede udvekslinger af oplysninger sted med mulighed for at vedtage sanktioner, som er gensidigt forstærkende.

C. *Operationer og missioner*

101. Parterne ser med tilfredshed på et tæt samarbejde i EU-ledede krisestyringsmissioner og -operationer, både civile og militære. De fremtidige forbindelser bør derfor give mulighed for, at Det Forenede Kongerige efter en konkret og individuel vurdering kan deltage i FSFP-missioner og -operationer gennem en rammeaftale om deltagelse.
102. Hvis Det Forenede Kongerige efter tidlig konsultation og udveksling af oplysninger gennem den politiske dialog tilkendegiver, at det agter at bidrage til en planlagt FSFP-mission eller -operation, der er åben for tredjelande, bør parterne intensivere interaktionen og udvekslingen af oplysninger på relevante stadier i planlægningsprocessen og i forhold til Det Forenede Kongeriges bidragsniveau. Dette vil give Det Forenede Kongerige mulighed for at skræddersy sit bidrag bedst muligt og levere rettidig ekspertise.
103. Som bidragsyder til en specifik FSFP-mission eller -operation vil Det Forenede Kongerige deltage i styrkegenereringskonferencen, indkaldelsen af bidrag og mødet i bidragsyderkomitéen for at muliggøre deling af oplysninger om gennemførelsen af missionen eller operationen. Det bør også i forbindelse med militære FSFP-operationer have mulighed for at udstationere personale til det udpegede operative hovedkvarter i forhold til sit bidragsniveau.

D. *Udvikling af forsvarskapaciteter*

104. De fremtidige forbindelser bør drage fordel af forsknings- og industrisamarbejde mellem parternes enheder i specifikke europæiske samarbejdsprojekter for at lette interoperabilitet og fremme væbnede styrkers fælles effektivitet. Begge parter bør bevare deres respektive strategiske autonomi og handlefrihed, som understøttes af deres respektive robuste nationale forsvarsindustrielle baser, og er i den forbindelse samtidig enige om at muliggøre, i det omfang EU-rettens betingelser tillader det:
- a) Det Forenede Kongeriges samarbejde i Det Europæiske Forsvarsagenturs (EDA's) relevante eksisterende og fremtidige projekter gennem en administrativ ordning
  - b) deltagelse af berettigede enheder fra Det Forenede Kongerige i samarbejdsbaserede forsvarsprojekter, der samler EU-enheder, og som støttes af Den Europæiske Forsvarsfond, og
  - c) Det Forenede Kongeriges samarbejde i projekter inden for rammerne af det permanente strukturerede samarbejde (PESCO), hvis det undtagelsesvis inviteres til at deltage af Rådet for Den Europæiske Union i PESCO-format.

E. *Udveksling af efterretninger*

105. Parterne bør udveksle efterretninger på grundlag af rettidighed og frivillighed, hvor det er relevant, navnlig inden for terrorbekæmpelse, hybride trusler og cybertrusler, og til støtte for de FSFP-missioner og -operationer, som Det Forenede Kongerige vil bidrage til. Samtidig med at parterne vil skabe efterretningsresultater selvstændigt, bør udvekslingen af efterretninger bidrage til en fælles forståelse af Europas sikkerhedsmiljø.
106. De fremtidige forbindelser bør muliggøre rettidige udvekslinger af efterretninger og følsomme oplysninger mellem de relevante EU-organer og Det Forenede Kongeriges myndigheder. EU-Satellitcentret (EUSC) og Det Forenede Kongerige bør samarbejde på området for rumbaserede billeder.

F. *Rummet*

107. Parterne bør overveje passende ordninger for samarbejde om rummet.

G. *Udviklingssamarbejde*

108. Parterne bør etablere en dialog for at muliggøre strategier i programmeringen og leveringen af udvikling, som er gensidigt forstærkende.
109. På grundlag af deres gensidige interesse bør parterne overveje, hvordan Det Forenede Kongerige kan bidrage til Unionens instrumenter og mekanismer, herunder koordinering med Unionens delegerationer i tredjelande.

IV. **Tematisk samarbejde**

A. *Cybersikkerhed*

110. Parterne bekræfter på ny deres forpligtelse til at fremme sikkerhed og stabilitet i cyberspace gennem øget internationalt samarbejde. Parterne er enige om at udveksle oplysninger på grundlag af frivillighed, rettidighed og gensidighed, herunder om cyberhændelser, angribernes teknikker og oprindelse, trusselsanalyse og bedste praksis, med henblik på at bidrage til at beskytte Det Forenede Kongerige og Unionen mod fælles trusler.
111. Navnlig bør Det Forenede Kongerige samarbejde tæt med IT-Beredskabsenheden — Den Europæiske Union (CERT-EU) og, med forbehold af indgåelsen af en aftale som fastsat i EU-retten, deltage i visse aktiviteter, som udføres af samarbejdsgruppen, der er oprettet i henhold til Unionens direktiv om net- og informationssystemer, og af Den Europæiske Unions Agentur for Net- og Informationssikkerhed (ENISA).
112. Parterne bør samarbejde om at fremme en effektiv global praksis inden for cybersikkerhed i relevante internationale organer.
113. Det Forenede Kongerige og Unionen vil etablere en cyberdialog med henblik på at fremme samarbejde og identificere muligheder for fremtidigt samarbejde, i takt med at nye trusler, muligheder og partnerskaber opstår.

B. Civilbeskyttelse

114. Parterne bør samarbejde på civilbeskyttelsesområdet for så vidt angår naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer. Dette samarbejde vil være muligt i kraft af Det Forenede Kongeriges deltagelse i EU-civilbeskyttelsesmekanismen som deltagende stat.

C. Sundhedssikkerhed

115. Parterne bør samarbejde i spørgsmål om sundhedssikkerhed i overensstemmelse med eksisterende EU-ordninger med tredjelande. Parterne vil sigte mod at samarbejde i internationale fora om forebyggelse af, opdagelse af, forberedelse med henblik på og reaktion på etablerede og nye trusler mod sundhedssikkerheden på konsistent vis.

D. Ulovlig migration

116. Parterne vil samarbejde om at tackle ulovlig migration, herunder drivkræfterne bag og dens følger, og samtidig anerkende behovet for at beskytte de mest sårbare. Dette samarbejde vil omfatte:

- a) operationelt samarbejde med Europol om at bekæmpe organiseret kriminalitet i forbindelse med indvandring
- b) samarbejde med Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning om at styrke beskyttelsen af Unionens ydre grænse og
- c) dialog om fælles mål og samarbejde, herunder i tredjelande og internationale fora, med henblik på at tackle ulovlig migration på et tidligt stadie.

E. Terrorbekæmpelse og bekæmpelse af voldelig ekstremisme

117. Parterne bør samarbejde om terrorbekæmpelse, bekæmpelse af voldelig ekstremisme og nye trusler for at fremme deres fælles sikkerhed og fælles interesser. I erkendelse af den gensidige fordel ved kollektiv dialog og operationelt samarbejde bør partnerskabet støtte:

- a) deling af bedste praksis og ekspertise om vigtige spørgsmål og emner
- b) samarbejde med de relevante efterretningsanalyseorganer for at sikre effektiv deling af vurderinger mellem parterne, herunder om terrorbekæmpelse, og
- c) en tæt dialog om nye trusler og nye kapaciteter.

V. Klassificerede og følsomme ikkeklassificerede informationer

118. Parterne er enige om at indgå en informationssikkerhedsaftale ledsaget af gennemførelsesordninger, der vil give gensidige garantier for håndtering og beskyttelse af parternes klassificerede informationer.
119. Om nødvendigt bør parterne fastsætte vilkårene for beskyttelse af følsomme ikkeklassificerede informationer, der videregives og udveksles mellem dem.

DEL IV: INSTITUTIONELLE OG ANDRE HORIZONTALLE ORDNINGER**I. Struktur**

120. De fremtidige forbindelser bør baseres på en overordnet institutionel ramme, der omfatter kapitler og tilknyttede aftaler vedrørende specifikke samarbejdsområder, samtidig med at det anerkendes, at disse fremtidige forbindelsers præcise retlige form vil blive fastlagt som led i de formelle forhandlinger. Hvis det er hensigtsmæssigt, kan parterne etablere specifikke forvaltningsordninger på individuelle områder.
121. Parterne kan også beslutte, at en aftale bør ligge uden for den overordnede institutionelle ramme, og bør i så fald indføre passende forvaltningsordninger.
122. Parterne noterer sig, at den overordnede institutionelle ramme kan have form af en associeringsaftale.
123. Parterne bør give mulighed for at revidere de fremtidige forbindelser.

II. Forvaltning

124. For at sikre, at de fremtidige forbindelser fungerer korrekt, forpligter parterne sig til at indgå i en regelmæssig dialog og indføre robuste, velfungerende og effektive ordninger for forvaltning, overvågning, gennemførelse, revision og løbende udvikling heraf og for bilæggelse af tvister og håndhævelse på grundlag af de ordninger, der er fastsat i udtrædelsesaftalen, under fuld overholdelse af deres egne retsordener.

A. *Strategisk retning og dialog*

125. De fremtidige forbindelser bør omfatte dialog mellem parterne på topmødeplan, ministerplan og teknisk plan samt på parlamentarisk plan. Parterne bør tilskynde til civilsamfundsdialog.
126. I denne sammenhæng bør topmøde- og ministerplanet føre tilsyn med de fremtidige forbindelser, udstikke den strategiske retning og drøfte muligheder for samarbejde på områder af gensidig interesse, bl.a. vedrørende regionale og globale spørgsmål. Dette vil fremme stærke forbindelser mellem parterne, støtte anvendelsen af aftalerne og give partnerskabet mulighed for at udvikle sig som følge af ændrede eller uforudsete omstændigheder.
127. Der bør også være specifikke tematiske dialoger på ministerplan og højt embedsmandsplan, etableret som led i de økonomiske partnerskaber og sikkerhedspartnerskaber, som bør finde sted så ofte, det er nødvendigt, for at de fremtidige forbindelser kan fungere effektivt.
128. Parterne støtter etableringen af en dialog mellem Europa-Parlamentet og Det Forenede Kongeriges parlament, når de finder det hensigtsmæssigt, så de lovgivende forsamlinger kan udveksle synspunkter og ekspertise om spørgsmål vedrørende de fremtidige forbindelser.

B. *Forvaltning, administration og tilsyn*

129. Parterne bør nedsætte et blandet udvalg med ansvar for at forvalte og føre tilsyn med gennemførelsen og anvendelsen af de fremtidige forbindelser, lette bilæggelsen af tvister som anført nedenfor og fremsætte henstillinger om udviklingen af forbindelserne.
130. Det blandede udvalg bør bestå af parternes repræsentanter på et passende niveau, fastsætte sin forretningsorden, træffe afgørelser efter fælles overenskomst og holde møde så ofte som nødvendigt, for at det kan udføre sine opgaver. Om nødvendigt kan det nedsætte specialunderudvalg til at bistå sig med udførelsen af opgaverne.

C. *Fortolkning*

131. Under fuld overholdelse af parternes retsordeners autonomi vil Unionen og Det Forenede Kongerige søge at sikre ensartet fortolkning og anvendelse af de fremtidige forbindelser.

D. *Twistbilæggelse*

132. Parterne vil basere ordningerne for twistbilæggelse og håndhævelse på dem, der er fastsat i udtrædelsesaftalen. Med henblik herpå bør parterne først udfolde enhver bestræbelse på at løse ethvert spørgsmål vedrørende anvendelsen af de fremtidige forbindelser gennem drøftelse og konsultation. Hvis en af parterne måtte skønne det nødvendigt, bør den kunne forelægge spørgsmålet for det blandede udvalg til formel løsning.
133. Medmindre andet er fastsat, kan det blandede udvalg beslutte at indbringe tvisten for et uafhængigt voldgiftspanel til enhver tid, og begge parter bør kunne gøre dette, hvis det blandede udvalg ikke er nået frem til en gensidigt tilfredsstillende løsning inden for et nærmere fastsat tidsrum. Det uafhængige voldgiftspanels afgørelser vil være bindende for parterne.
134. Hvis en tvist rejser et spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten, hvilket også kan tilkendes gives af en af parterne, bør voldgiftspanelet henvise spørgsmålet til EU-Domstolen, som alene har kompetence til at afgøre spørgsmål vedrørende EU-retten, for at få en bindende afgørelse. Voldgiftspanelet bør afgøre tvisten i overensstemmelse med den afgørelse, som EU-Domstolen har truffet. Hvis en part finder, at voldgiftspanelet burde have henvist et spørgsmål om fortolkning af EU-retten til EU-Domstolen, kan den anmode panelet om at tage sin vurdering op til fornyet overvejelse og begrunde den.
135. Hvis en part ikke træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme den bindende bilæggelse af en tvist inden for en rimelig frist, vil den anden part være berettiget til at anmode om økonomisk kompensation eller træffe forholdsmæssige og midlertidige foranstaltninger, herunder suspension af sine forpligtelser inden for rammerne af de fremtidige forbindelser. De fremtidige forbindelser vil også fastsætte de betingelser, hvorpå forpligtelser, der følger af dele af enhver aftale mellem Unionen og Det Forenede Kongerige, kan suspenderes, herunder som fastsat i udtrædelsesaftalens artikel 178. Hver af parterne kan indbringe forholdsmæssigheden af sådanne foranstaltninger for det uafhængige voldgiftspanel.

III. Undtagelser og beskyttelsesforanstaltninger

136. De fremtidige forbindelser bør fastsætte passende undtagelser vedrørende sikkerhed; den nationale sikkerhed er henholdsvis Unionens medlemsstaters og Det Forenede Kongeriges eneansvar.
137. De fremtidige forbindelser bør tage højde for muligheden for, at en part aktiverer midlertidige beskyttelsesforanstaltninger, som ellers ville udgøre en manglende overholdelse af dens forpligtelser, i situationer med betydelige økonomiske, samfundsmæssige eller miljømæssige vanskeligheder. Dette bør være underlagt strenge betingelser og omfatte den anden parts ret til udlignende foranstaltninger. Forholdsmæssigheden af trufne foranstaltninger vil være underlagt uafhængig voldgift.

DEL V: DEN VIDERE PROCES

138. Ved at fastlægge de nærmere bestemmelser for de fremtidige forbindelser mellem Unionen og Det Forenede Kongerige bekræfter denne erklæring som fastsat i udtrædelsesaftalen, at det er begge parter klare hensigt i god tro at udvikle aftaler, der gennemfører disse forbindelser, og at indlede den formelle forhandlingsproces hurtigst muligt efter Det Forenede Kongeriges udtræden af Unionen, så de kan træde i kraft ved udgangen af 2020.
139. De to parter bekræfter, at resultaterne af, fordelene ved og forpligtelserne forbundet med fredsprocessen i Nordirland fortsat vil være af altafgørende betydning for fred, stabilitet og forsoning. De er enige om, at alle dele af Langfredagsaftalen eller Belfastaftalen, der blev indgået den 10. april 1998 af Det Forenede Kongeriges regering, Irlands regering og de øvrige deltagere i flerpartsforhandlingerne, («aftalen af 1998») skal beskyttes, og at dette også gælder den praktiske anvendelse af aftalen af 1998 på øen Irland og samtlige forhold omfattet af aftalen af 1998.
140. Parterne vil fremme udviklingen af retlige aftaler, som gennemfører de fremtidige forbindelser i to faser.

I. Før udtrædelsen

141. Mellem godkendelsen af denne erklæring og Det Forenede Kongeriges udtræden af Unionen vil hver af parterne deltage i forberedende organisatorisk arbejde med det formål at muliggøre hurtig indledning af og fremskridt med de formelle forhandlinger.
142. Dette arbejde bør omfatte en foreslået tidsplan for forelæggelse af det nødvendige arbejdsprogram, efter kortlægning af de områder, der ventes at kræve de største overvejelser, f.eks. de elementer, der vedrører de alternative ordninger med henblik på at undgå en hård grænse af mere varig karakter på øen Irland.
143. Parterne vil også overveje de formelle forhandlingers logistiske krav.

II. Efter udtrædelsen

144. Efter at Unionen har taget de skridt, der er nødvendige for at indlede formelle forhandlinger i henhold til artikel 218 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), er det planen, at parterne sideløbende forhandler de aftaler, der er nødvendige for at give de fremtidige forbindelser retlig form.
145. Umiddelbart efter Det Forenede Kongeriges udtræden og på grundlag af deres forberedende arbejde vil parterne nå til enighed om et program, der omfatter:
- a) forhandlingsrundernes struktur og format, også med hensyn til sideløbende spor, og
  - b) en formel tidsplan for forhandlingsrunderne.
146. Programmet vil være udformet til at opfylde parternes fælles hensigt som nævnt i punkt 138.

III. Evalueringstidspunkter

147. Parterne vil mindst hver sjette måned fra datoen for Det Forenede Kongeriges udtræden af Unionen indkalde til en konference på højt plan for at gøre status over fremskridtene og, i det omfang det er muligt for dem, nå til enighed om de videre skridt.